

121. sz. Ajánlás

a üzemi balesetek esetén járó ellátásokról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1964. június 17-én negyvennyolcadik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el az ipari balesetek és foglalkozási megbetegedések esetén járó ellátásokról, amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat Ajánlás formájában adja közre, amely kiegészíti az üzemi balesetek esetén járó ellátásokról szóló 1964. évi Egyezményt,

a mai napon, 1968. július 8-án, elfogadja az alábbi Ajánlást, amely a "Üzemi balesetek esetén járó ellátásokról szóló 1964. évi Ajánlás" néven idézhető:

1. A jelen Ajánlás szempontjából

- (a) a „jogszabályok” kifejezés minden társadalombiztosítási szabályra, törvényre és rendelkezésre vonatkozik;
- (b) az „előírt” kifejezés a nemzeti jogszabályok által vagy azok szellemében meghatározott dolgokra vonatkozik;
- (c) az „eltartott” kifejezés az előírt esetekben feltételezhetően fennálló eltartotti helyzetre vonatkozik.

2. Minden tagállamnak ki kell terjesztenie a üzemi balesetek esetén járó ellátásokról szóló jogszabályait, szükség szerint fokozatosan, mindazokra a munkavállalói kategóriákra, amelyekre a Üzemi balesetek esetére járó ellátásokról szóló 1964. évi Egyezmény 4. cikkének 2. bekezdése alapján nem vonatkozik az említett Egyezményben meghatározott védelem.

3. (1) Az előírt feltételektől függően minden tagállamnak biztosítania kell a üzemi balesetek esetén járó ellátást vagy ahhoz hasonló ellátásokat, szükség szerint fokozatosan, és/vagy önkéntes biztosítás útján

- (a) árutermeléssel vagy szolgáltatások nyújtásával foglalkozó szövetkezetek tagjai számára;
- (b) az önfoglalkoztatók előírt kategóriáira, különös tekintettel a kisvállalkozások vagy gazdaságok tulajdonosaira, és a kisvállalkozások vagy gazdaságok működtetésében aktívan résztvevő személyekre;
- (c) olyan személyek bizonyos kategóriáira, akik munkájukért nem kapnak munkabért, ideértve
 - (i) képzésben, hivatásukban vagy szakmájukban próbaidejüket töltő, vagy jövőbeni foglalkoztatásukra más módon készülő személyeket, ideértve az iskolai tanulókat és felsőoktatási intézmények hallgatóit;
 - (ii) természeti katasztrófák elleni küzdelemben, életmentésben és vagyonmentésben, vagy a törvényes rend fenntartásában résztvevő önkéntes testületek tagjait;

- (iii) a más módon nem biztosított személyek egyéb kategóriáit, akik a köz érdekében tevékenykednek, vagy civil vagy jótékonyági tevékenységben vesznek részt, mint például a közhivatalokban, szociális szolgálatnál vagy kórházban dolgozó önkéntesek;
- (iv) szabadságvesztésüket töltő és más, őrizetbe vett személyeket, akik az illetékes hatóságok által előírt vagy jóváhagyott munkát végzik.

(2) A jelen bekezdés (1) albekezdésében hivatkozott kategóriák esetében az önkéntes biztosítás pénzügyi erőforrásai nem biztosíthatók a munkavállalók kötelező rendszereinek finanszírozása céljából befizetett járulékokból.

4. A tengerészekre, ideértve a tengeri halászokat, és a köztisztviselőkre alkalmazandó speciális rendszerek üzemi baleset esetén ugyanolyan ellátást kötelesek biztosítani, mint a Üzemi balesetek ellátásáról szóló 1964. évi Egyezményben foglaltak.

5. Minden tagállam az előírt feltételek mellett az alábbiakat köteles ipari balesetnek tekinteni:

- (a) a munkaidő alatt a munkahelyen vagy ahhoz közel, vagy bármely olyan helyen bekövetkezett balesetek, ahol a munkavállaló kizárólag munkájával összefüggésben tartózkodik, függetlenül a baleset okától;
- (b) a munkaidő előtt és után ésszerű időn belül, a munkaeszközök vagy munkaruhák szállításával, tisztításával, előkészítésével, biztosításával, megőrzésével, tárolásával és csomagolásával kapcsolatban bekövetkezett balesetek;
- (c) útközben bekövetkező balesetek, mialatt a munkavállaló a munkahelye
 - (i) és állandó vagy ideiglenes lakóhelye; vagy
 - (ii) rendszeres étkezésének helye; vagy
 - (iii) munkabérének kifizetési helyeközött közlekedik, kitérő nélkül.

6. (1) Minden tagállamnak az előírt feltételek mellett foglalkozási megbetegedéseknek kell tekintenie azokat a megbetegedéseket, amelyekről tudvalevő, hogy a folyamatok, szakmák vagy foglalkozások elvégzése során előforduló különböző anyagok expozíciója vagy veszélyes körülmények miatt következnek be.

(2) Amennyiben ennek ellenkezője nem bizonyosodik be, azzal a feltételezéssel kell élni, hogy bizonyos betegségek foglalkozási eredetű megbetegedések, ha a munkavállaló

- (a) expozíciónak volt kitéve legalább egy meghatározott időszakon keresztül; és
- (b) bizonyos idővel az expozícióval járó legutolsó foglalkoztatásának befejezése után megjelentek nála a megbetegedés tünetei.

(3) A foglalkozási megbetegedések nemzeti jegyzékének megalkotásakor és frissítésekor a tagállamoknak különös figyelmet kell fordítaniuk a foglalkozási megbetegedések bármely, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa által rendszeresen jóváhagyott jegyzékére.

7. Ahol a nemzeti jogszabályok bizonyos megbetegedések tekintetében tartalmazzanak a megbetegedések foglalkozási eredetére vonatkozó feltételezéseket, engedélyezni kell a jegyzékben nem szereplő megbetegedések foglalkozási eredetének bizonyítását, és el kell fogadni azokat a bizonyítékokat, amelyek a jegyzékben szereplő megbetegedésekkel kapcsolatosak, ha azok a foglalkozási eredetre vonatkozó feltételezés megalapozottságához szükségessé váló módon nyilvánulnak meg.

8. A munkaképtelenség esetén járó készpénzellátást minden esetben a kereset felfüggesztésének első napjától kell folyósítani.

9. Átmeneti vagy első fokú munkaképtelenség, vagy a munkaképesség valószínűsíthetően tartós teljes elvesztése esetén, vagy hasonló képesség elvesztésének esetén járó készpénzellátás mértékét úgy kell megállapítani,

- (a) hogy az ne legyen kevesebb, mint a balesetet szenvedett személy keresetének kétharmada, feltéve, hogy az ellátás kiszámításakor figyelembe veendő kereset vagy ellátás mértéke maximálva van; vagy
- (b) amennyiben az ilyen ellátás mindenki számára azonos összegű, nem lehet kevesebb, mint a gazdaságilag aktív férfiak közül legtöbbet foglalkoztató gazdasági tevékenység legfontosabb csoportjában foglalkoztatott személyek átlagkeresetének kétharmada.

10. (1) A keresőképesség valószínűleg tartós elvesztése miatt fizetendő készpénzellátás, vagy a hasonló képesség elvesztéséért járó ellátás rendszeres kifizetés formájában történjen, amíg a helyzet fennáll, minden olyan esetben, amikor az ilyen képesség csökkenése legalább 25%-os.

(2) Azokban az esetekben, amikor valószínű, hogy a keresőképesség vagy a hasonló képesség elvesztésének mértéke nem éri el a 25%-ot, a rendszeres kifizetés helyett egyösszegű kifizetést lehet folyósítani. Az egyösszegű kifizetésnek méltányos összeget kell képviselnie a rendszeres kifizetésekhez képest, és nem lehet kevesebb, mint azoknak a rendszeres kifizetéseknek az összege, amelyek három év vonatkozásában kifizetésre kerülnének a munkavállaló részére.

11. Rendelkezést kell alkotni annak érdekében, hogy abban az esetben, ha a balesetet elszenvedő személy állandó jelleggel egy másik személy segítségére vagy jelenlétére szorul, megtérítsék az ezzel járó, ésszerű mértékű költségeit; vagy a rendszeres kifizetést egy előírt mértékben, vagy egy előírt összeggel meg kell emelni.

12. Amikor a üzemi baleset az alkalmazhatóság megszűnésével vagy testi torzulással jár, és ezt nem veszik teljes mértékben figyelembe a balesetet szenvedett személy számára felmerülő veszteség értékelésekor, kiegészítő vagy speciális ellátásokat kell folyósítani.

13. Amikor a túlélő házastárs és gyermekek számára folyósított rendszeres kifizetések nem érik el az előírt maximumot, rendszeres kifizetést kell folyósítani az alábbi kategóriákba tartozó személyek számára, ha azok az elhalálozott eltartottjai voltak:

- (a) szülők;
- (b) testvérek;
- (c) unokák.

14. Ahol előírás határozza meg a túlélő családtagok számára folyósítható ellátás maximális összegét, ez a maximum nem lehet kevesebb, mint az az ellátás, amelyet a munkaképesség valószínűleg tartós teljes elvesztése vagy a hasonló képesség elvesztése esetén kell fizetni.

15. A készpénzellátások fizetendő összegét a Üzemi balesetek esetén járó ellátásokról szóló 1964. évi Egyezmény 14. cikke 2. és 3. bekezdésének és a 18. cikk 1. bekezdésének megfelelően rendszeresen ki kell igazítani az általános jövedelemszintben, vagy a megélhetési költségekben bekövetkező változások figyelembevételével.